

Överenskommelse Malmöandan

Samarbetsplan - idéburen sektor och Malmö stad

2018–2022

Överenskommelse Malmöandan - handlar om samverkan mellan hela den idéburna sektorn i Malmö och Malmö stad. Antogs den 14 juni 2017 och beskriver övergripande vision, värderingar och strategi för samverkan.

Visionen är en mer jämlik, öppen och demokratisk stad. Vi ska klara de utmaningar som vi i Malmö står inför. Vi lär av varandra, och vill förändra tillsammans. Vad vi vill förändra och hur vi gör det beskrivs i denna samarbetsplan.

Bakgrund

Arbetet med överenskommelse Malmöandan inleddes 2014. Under hela processen har ett stort antal föreningar i Malmö bidragit till överenskommelsen.

Tillsammans med den idéburna sektorn inledde Malmö stad ett arbete för att nå en överenskommelse i oktober 2014. Arbetet ledde till en avsiktsförklaring 2015. Under 2016 och 2017 arbetade staden och idéburen sektor fram Överenskommelse Malmö. Överenskommelse Malmöandan antogs 2017-06-14 vid en ceremoni i Rådhuset.

I Överenskommelsen Malmöandan, används begreppet "handlingsplan". I det fortsatta arbetet har det begreppet ersatts med samarbetsplan. Detta för att lägga fokus på att behoven är varierande och då ska det finnas möjligheter till många att vara med och utveckla samarbeten. Samarbetsplanen ringar in och prioriterar vad som ska göras. Kopplingen till andra relevanta styrdokument uppmärksammas där det behövs.

Syftet med samarbetsplanen är att förstärka förutsättningarna till samverkan mellan Malmö stad och den idéburna sektorn i Malmö.

Samarbetsplanen ska ses som en del i Malmös samlade hållbarhetsarbete efter Malmökommissionen och för FN:s globala hållbarhetsmål, framför allt genom att verka för ökad delaktighet, nya demokratiska styrformer och fler kunskapsallianser för en socialt hållbar stad. Genom samarbetsplanen tar vi fram ett arbetssätt för långsiktig samverkan i Malmö.

Riktlinjer för samarbetsplanen

Planen ska, i enlighet med den antagna Överenskommelse Malmöandan omfatta:

- Prioriterade samhällsutmaningar att samverka kring
- Samverkan kring förutsättningar, villkor och möjligheter att samarbeta
- Utveckling och stöd till lärande, kunskap och innovation som krävs för samverkan
- Beskrivning av organisation, tidplan, kommunikation och resurser för genomförande av i handlingsplanen ingående aktiviteter.

Samarbetsplanen ger utrymme till ett brett ansvarstagande och engagemang där en mångfald av föreningar, nätverk, organisationer och förvaltningar bidrar genom att skapa och etablera samarbeten med utgångspunkt i egna behov. Det anges inte någon detaljerad åtgärdsplan, då det är upp till varje nämnd/förvaltning och idéburen organisation att själva och gemensamt ta ställning till vad de kan bidra med för att lösa olika utmaningar. Det är med andra ord upp till aktörerna själva att göra detaljplaner med mål, effekter och resultat.

Samarbetsplanen beskriver förutsättningar som behövs för att få igång och förstärka, konkreta samarbeten mellan kommunen och den idéburna sektorn. Dessutom syftar planen till att skapa ett fortlöpande lärande om metoder och arbetssätt för framgångsrik samverkan.

Aktiviteter, som genomförs i samarbetsplanen, ska ses som ett sätt att utveckla hur Malmö tar sig an komplexa utmaningar.

Utgångspunkter och möjligheter

Den här planen gäller i första hand för Malmö stad och den idéburna sektorn i Malmö. I sammanhanget bör dock nämnas att man under de senaste åren arbetat för att förstärka samverkan mellan Malmö stad och högskolor och universitet samt Malmö stad och näringsliv. Om det finns behov av utökade samarbeten med aktörer i dessa sektorer, eller för den delen andra offentliga myndigheter, ska det inte finnas några hinder för detta. Oavsett vilka som samarbetar är det viktigt att det sker i enlighet med de värderingar som finns i överenskommelsen.

Prioriterade samhällsutmaningar att samverka kring

Fem prioriterade områden (samhällsutmaningar) har tagits fram i dialog mellan Malmö stad och idéburen sektor.

- Ungas hälsa och livsstil
- Jämlik fritid och kultur
- Stadsliv, allmänna platser och lokaler
- Delaktighet, trygghet demokrati
- Nya vägar till arbete och aktivitet

Inledningsvis står dessa områden i fokus. I den fortsatta dialogen kan nya områden läggas till.

Ungas hälsa och livsstil

Det är ett brett samhällsintresse att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga, såväl under skoltid som på barnens fritid. Fysisk rörelse är något som stärker barns och ungas hälsa, koncentrationsförmåga, självkänsla och som dessutom har ett starkt samband med psykiskt välmående.

Genom ökad samverkan mellan staden och idéburen sektor kan barn och unga få det stöd och den stimulans de behöver för att bli mera rörliga och aktiva i sin vardag.

Jämlik fritid och kultur

Det finns betydande skillnader mellan olika grupper i samhället när det gäller aktivt deltagande inom idrott och andra fritidsaktiviteter inom kulturlivet. Detta är välgrundat i forskning och undersökningar på både nationell och lokal nivå. Kön, ålder, utbildningsnivå, utländsk bakgrund och funktionsvariation är några av de faktorer som påverkar möjligheterna att delta.

Samarbeten mellan staden och idéburen sektor är en nyckelfaktor för att engagera fler Malmöbor i ett aktivt fritids- och kulturliv och därigenom skapa mer jämlika villkor för malmöbor i olika åldrar och med olika bakgrund och förutsättningar.

Stadsliv, allmänna platser och lokaler

Stadens gemensamma rum har stor betydelse för Malmöbornas välfärd och gemenskap. Ett mångsidigt utbud av mötesplatser, gröna stadsrum, rekreationsområden, kultur-, fritids- och idrottsanläggningar ger möjlighet till aktiviteter, kultur, lärande och lek för alla åldrar och grupper i samhället.

Tillgången till olika typer av lokaler, anläggningar och platser är viktig för de idéburna organisationerna. Samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor är central i den fortsatta utvecklingen och utformningen av staden.

Delaktighet, trygghet, demokrati

Stadens mångfald är en tillgång som skapar en stimulerande och kreativ stad. Att fler Malmöbor med olika behov och intressen får en röst och deltar i informella och formella beslut stärker demokratin. Malmö stad och idéburen sektor kan gemensamt utveckla platser där människor kan skapa, uttrycka sig, agera och påverka.

Tillit, förtroende, social förankring och delaktighet är några av de faktorer som har betydelse för den upplevda tryggheten. Även den fysiska miljön och samhällets synliga närvaro har stor inverkan. Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är ett brett samhällsuppdrag som kräver samverkan mellan myndigheter, organisationer, föreningar och medborgare.

Nya vägar till arbete och aktivitet

Antal förvärvsarbetande med arbetsplats i Malmö är större än någonsin tidigare. Ändå så är arbetslösheten hög bland Malmöborna. Detta eftersom företagen ofta anställer personer om inte bor i Malmö för att få rätt kompetens.

Det finns stora skillnader i andelen arbetslösa i olika grupper bland Malmöborna. Arbetslösheten är högre bland ungdomar, högre bland utrikesfödda oavsett utbildningsnivå, samt högre för män än för kvinnor i alla grupper. Att öka andelen Malmöbor i jobb, och jobbtillfällena i Malmö, är med andra ord en utmaning.

Idéburen sektor och Malmö stad, liksom aktörer i övriga samhällssektorer, behöver samverka för att öka graden av sysselsättning hos Malmöborna. Idéburen sektor är en möjlig arbetsgivare. Samtidigt är deltagande i föreningsliv en starkt bidragande faktor till ökat socialt kapital, vilket i sin tur är viktigt för att få ett arbete.

Värdskap och värddar för de fem områdena

Malmö stad och Idéburen sektor har gemensamt "värdskapet" för ett område. Det ska alltså finnas ett "värdskap" och en "värd" från en idéburen organisation och en förvaltning för varje område.

Värdskapet innebär bland annat att planera, utveckla och göra kopplingar till hållbarhetsmål och andra styrdokument. Tillsammans med de två övergripande samordnarna och andra relevanta aktörer arbetar värddarna med att systematiskt ställa frågor, se behov, förstärka och utveckla etablerade samarbeten samt att medverka till att hitta nya lösningar. Med andra ord är syftet att det utifrån de prioriterade utmaningarna skapas samarbeten, eller att befintliga samarbeten förstärks, som i sin tur kan ge positiva effekter för malmöborna.

Att vara värd för ett område betyder att man ansvarar för att:

- Planera, sammankalla och hålla i dialoger inom sitt område.
- Stödja uppstart av projekt inom området.

Samtliga värddar ska arbeta enligt riktlinjerna och förhållningssätten som finns i Överenskommelsen. Värddarna kommer att erbjudas utbildning för att få nödvändig kunskap om arbetssätt och metoder.

Att ha värdskap för ett område kräver vissa arbetsinsatser. Det kommer därför att upprättas avtal mellan kommunen och respektive ansvarig idéburen organisation som reglerar förutsättningarna för uppdraget.

Metod

Medskapande

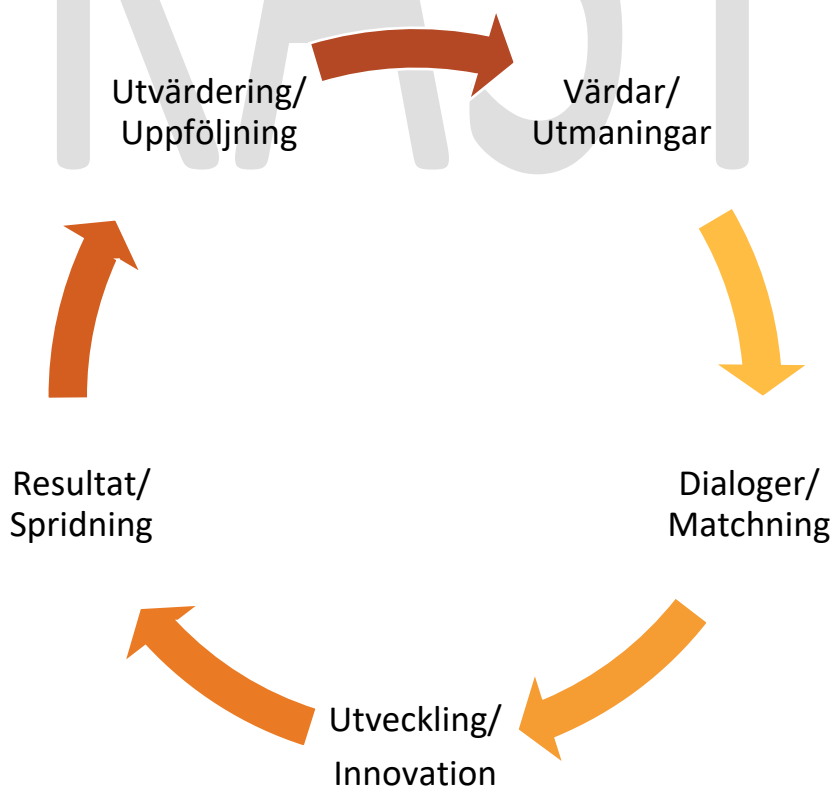
Arbetet inom de prioriterade områdena (utmaningarna) ska baseras på metoder som innehåller ett aktivt deltagande i dialog och utveckling. Dessa metoder involverar deltagarna i skapandet och genomförandet av lösningar. Detta enligt överenskommelsens övergripande vision att "öka demokratin, delaktigheten och jämlikheten". Om frågan exempelvis gäller att öka ungas hälsa och livsstil så är det därmed självklart att unga ges inflytande och möjlighet att bidra till att ta fram lösningar.

Det som görs ska vara förankrat i de faktiska behov som deltagarna ser inom området. Ett medskapande arbetssätt ger upphov till djupgående lärande och erfarenhet, både kring metoder i att jobba tillsammans men att också skapa lösningar gemensamt på ett framgångsrikt sätt. Med andra ord så lär vi genom att göra.

Arbetets gång

I grova drag kan utmaningar i samarbetsplanen, beskrivas enligt följande. Utmaningar kan startas upp när behov uppstår, och kan vara korta eller långa i tid. Det viktiga är att där finns aktörer som är intresserade av utveckling och förändring inom området. Vi inleder med de nämnda fem prioriterade områdena av utmaningar. Detta för att se hur de kan fungera över tid, vilka mål som kan sättas upp och vilka effekter och resultat som uppnås. Vi har utgått från att tidsramen är ca fyra år för ett område.

I samarbetsplanen inleds arbetet med ett prioriterat område genom att samordnarna i Malmö stad och idéburen sektor gemensamt identifierar aktörer (t.ex. förvaltningar, organisationer, föreningar) som är intresserade av ett värdskap. De utgör så kallade värddar för de områden som föreslagits i samarbetsplanen. Därefter sker en dialog och matchningsfas som bidrar till att få aktörer inom området att samverka kring konkreta åtgärder. Utveckling och innovation sker inom området, detta för att få till stånd en förändring. Sammanställning av resultat och spridning av dessa sker. I en utvärderingsdel och uppföljning av området i samarbetsplanen tas lärdomar med till kommande arbete och områden.



Parternas förutsättningar och möjligheter att samarbeta

Bättre relationer och kontaktcenter

Kontakterna och relationerna mellan idéburen sektor och kommunen ska underlättas. Vi ska tillsammans verka för att det skapas enklare vägar för kommunikation mellan parterna.

Malmö stads "kontaktcenter" kan vara en viktig funktion för detta område. Även andra forum för dialog och samverkan ska kartläggas och beskrivas.

Föreningscenter

Det ska fortsätta utredas förutsättningarna för att inrätta ett "föreningscenter". Ett sådant center bör innehålla faciliteter med omfattande gemensamma funktioner för samverkan och föreningsliv, främst för idéburen sektor och Malmö stad, men även andra myndigheter inom offentlig sektor och företag. Ett starkt fokus kan ligga på samhällsutveckling och social hållbarhet, med hälsa, demokrati och jämlikhet som genomgående perspektiv.

Policy och samverkan

Överenskommelsen kan liknas vid en policy. I och med framtagandet av överenskommelsen har Malmö stad och idéburen sektor också utvecklat ett sätt att ta fram en policy i samverkan. Dessa erfarenheter kan med fördel användas för att ta fram andra policy- eller strategidokument. Exempelvis kan det handla om hur olika aktörer bättre kan involveras.

Lärande och kunskap

Utbildning

En viktig del i Överenskommelsen Malmöandan är medskapande och lärande. Det innebär reflektion och utvärdering, samt till viss del att utveckla nya arbetssätt och styrformer. Matchning mellan förvaltningar och föreningar/organisationer, utbildning i medskapande samverkan, processledarskap, dokumentation och plattformar för samverkan ingår i detta.

Utbildningsinsatser sker på många ställen i kommunen och i föreningslivet, vilket det finns många exempel på.

Befintliga forum och mötesplatser som anordnas av staden, som exempelvis ordförande- och konsulentkonferenser, ska tas tillvara för att skapa gemensamt lärande och utveckling.

Reflektion och uppföljning

Arbetet med samarbetsplanen innebär att till stor del testa sig fram i samverkan med andra. För att lära av erfarenheterna från detta behövs en extern utvärdering. Egen utvärdering, självvärdering samt jämförelser med andra kommuner och organisationer är också viktigt i sammanhanget. Med syfte att lära sig mer om samverkan ska även metodmaterial som finns om samverkan sammanställas och spridas, om möjligt som utbildningsmaterial för e-Learning.

Digital Portal för samverkan

Malmö stads strategi "Digitala Malmö 2017 - 2022" beskriver att Malmö stad ska arbeta med att "öka innovationstakten och med att förstå och ta tillvara på digitaliseringens möjligheter i komplexa samhällsutmaningar".

En digital samverkansyta där den idéburna sektorn kan möta Malmö stad och andra aktörer behövs, som komplement till fysiska möten. Dialog mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö ska ske om hur digitala ytor kan bidra till sociala innovationer, där fokus ligger på lösningar av Malmös utmaningar.

Samordning

För planering, samordning och till viss del genomförande av ovanstående insatser behövs resurser motsvarande två heltidstjänster, en för kommunen och en för idéburen sektor.

Samordnarnas huvudsakliga arbetsuppgifter:

- Arrangera utbildningar.
- Matcha organisationer och förvaltningar.
- Hjälpa till att hitta finansiering till projekt.
- Ge stöd till värdarna och andra aktörer kring metoder om samverkan.
- Nätverksbyggande.
- Uppföljning.

Den kommunala samordnaren ska ha en tydlig organisatorisk koppling till kommunstyrelsen i Malmö stad. Den idéburna sektorn tar ansvar för samordning i den idéburna sektorn.

En gemensam kommunikationsplan som stöd för processerna ska tas fram. Parterna ansvarar också för den interna kommunikationen i respektive sektor.

Organisation

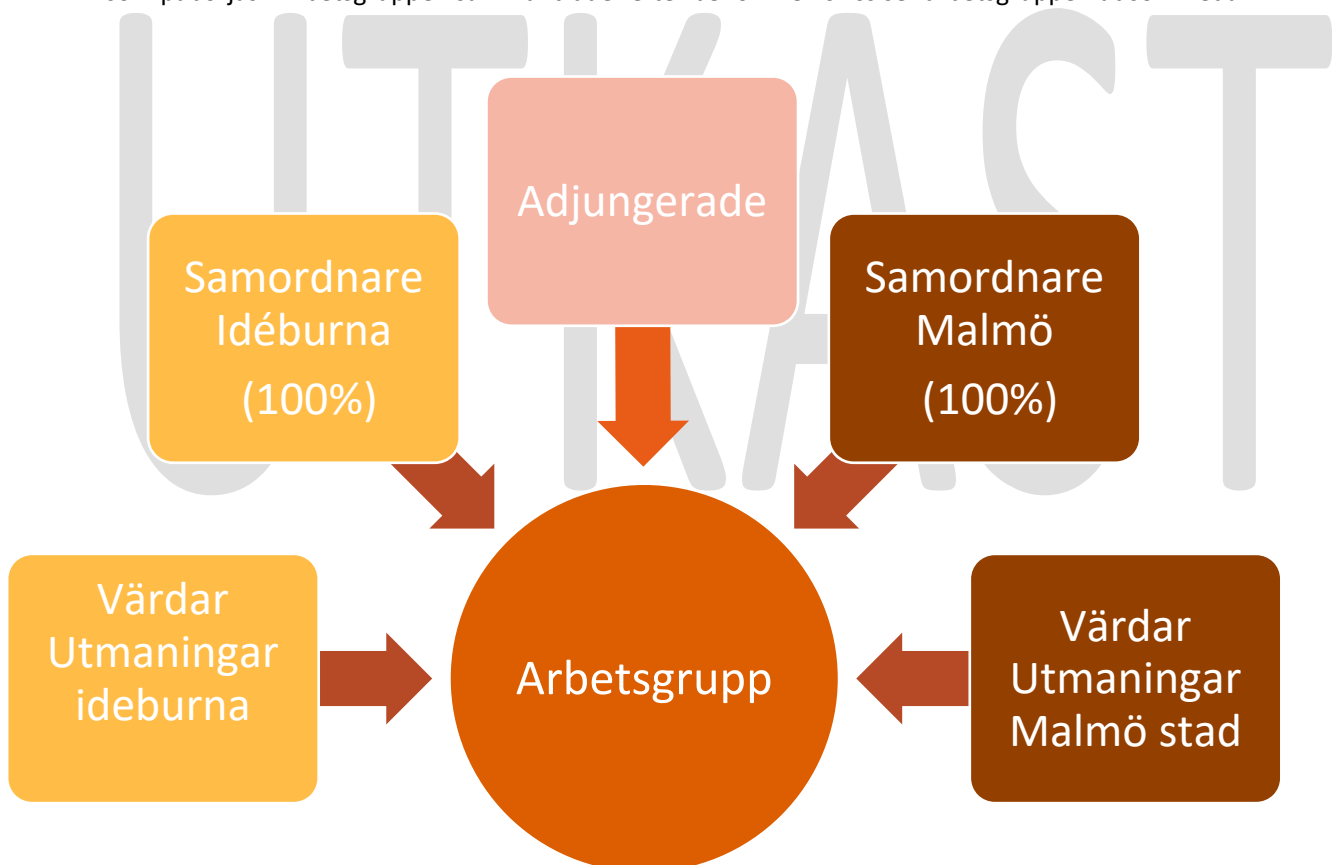
Samordnarna ska årligen, eller när så påkallas, rapportera till kommunstyrelsen i den form som kommunstyrelsen bedömer lämplig och i andra sammanhang där idéburen sektor samlas.

Samordnarna ska gemensamt, eller var för sig, presentera det fortgående arbetet för de aktörer som önskar.

En arbetsgrupp ska bestå av:

- Samordnare från kommun och idéburna sektorn.
- Vårdar för de prioriterade utmaningarna.
- Adjungerade personer vid behov.

Arbetsgruppen ska utgöra ett stöd för varandra och säkerställa att spridning och förankring av Överenskommelsen fortgår. Det ska betonas att arbetsgruppen inte har ansvar för de projekt/processer som påbörjas. Arbetsgruppen sammanträder efter behov. I en skiss ser arbetsgruppen ut som nedan:



Ansvar

Gemensamt ansvar:

- Malmö stad och den idéburna sektorn i Malmö ansvarar gemensamt för samarbetsplanen.
- Malmö stad (genom kommunstyrelsen) och den idéburna sektorn i Malmö ansvarar för att arbetet organiseras, genomförs och följs upp enligt samarbetsplanen.
- Idéburen sektor i Malmö och Malmö stad ansvarar tillsammans för att andra berörda aktiva medborgare och aktörer känner till överenskommelsen och samarbetsplanen.
- Att samverkan sker i enlighet med överenskommelsens principer.

Malmö stad ansvarar för:

- Att göra en årlig rapportering/uppföljning av samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö.
- Att sprida information om samarbetsplanen inom den kommunala organisationen.

Idéburen sektor ansvarar för:

- Att efter behov bidra till en årlig rapportering/uppföljning av samverkan mellan idéburen sektor i Malmö och Malmö stad.
- Att sprida information om samarbetsplanen till aktörer inom den idéburna sektorn.

Revidering

Denna samarbetsplan ska revideras eller aktualiseras en gång per mandatperiod i bred samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö. Dialog och information kring processen ges bland annat vid de forum som redan existerar, t.ex. ordförandekonferensen och konsulentkonferensen.